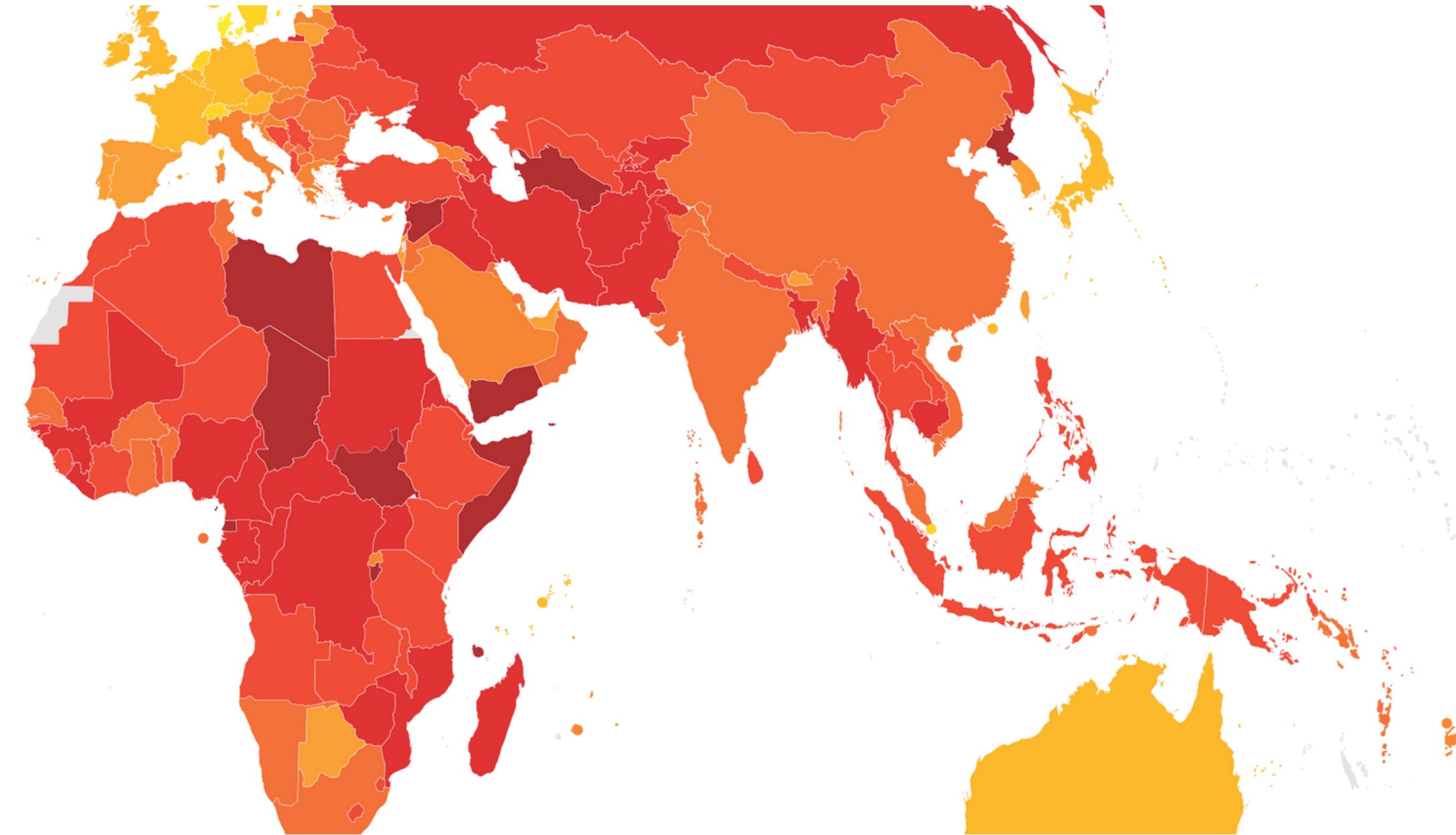

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE 2022

SCORE

Nivo percipirane korupcije u javnom sektoru u 180 zemalja i teritorija širom svijeta.

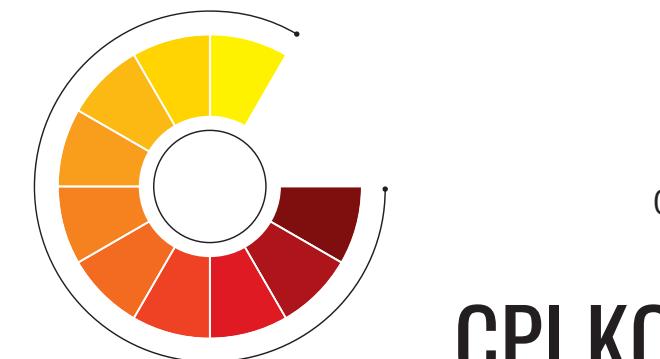
CPI OSNOVE

- Indeks percepције корупције (CPI) анализира перцепцију корупције у јавном сектору, те позиционира 180 земаља на основу 13 независних студија и анкета струčњака и пословних субјеката.
- Индекс користи скалу од 0 до 100, где 0 представља највећи могући степен корупције, док 100 представља потпуно одсуство корупције.
- Најбоље земаље су Данска са индексом 90, те Финска и Нови Зеланд са оствареним индексом 87. На самом дну се налазе Јуžни Судан и Сирија са индексом 13, те Сомалија са очјеном 12.
- Регион са највишим просјечним индексом је Западна Европа чији CPI у просјеку износи 66. Најгори региони су Подсахарска Африка са просјечним CPI 32 те Иstočna Европа и Централна Азја, где се убраја и БиХ, са просјечним CPI од 35.

180

ZEMALJA U ISTRAŽIVANJU

CPI оцјенjuje 180 земаља и територија према njihovom **perciptiranom nivou korupcije** у јавном сектору, на основу налаза експерата и искуства пословних људи.

CPI KORISTI SKALU OD 0 DO 100

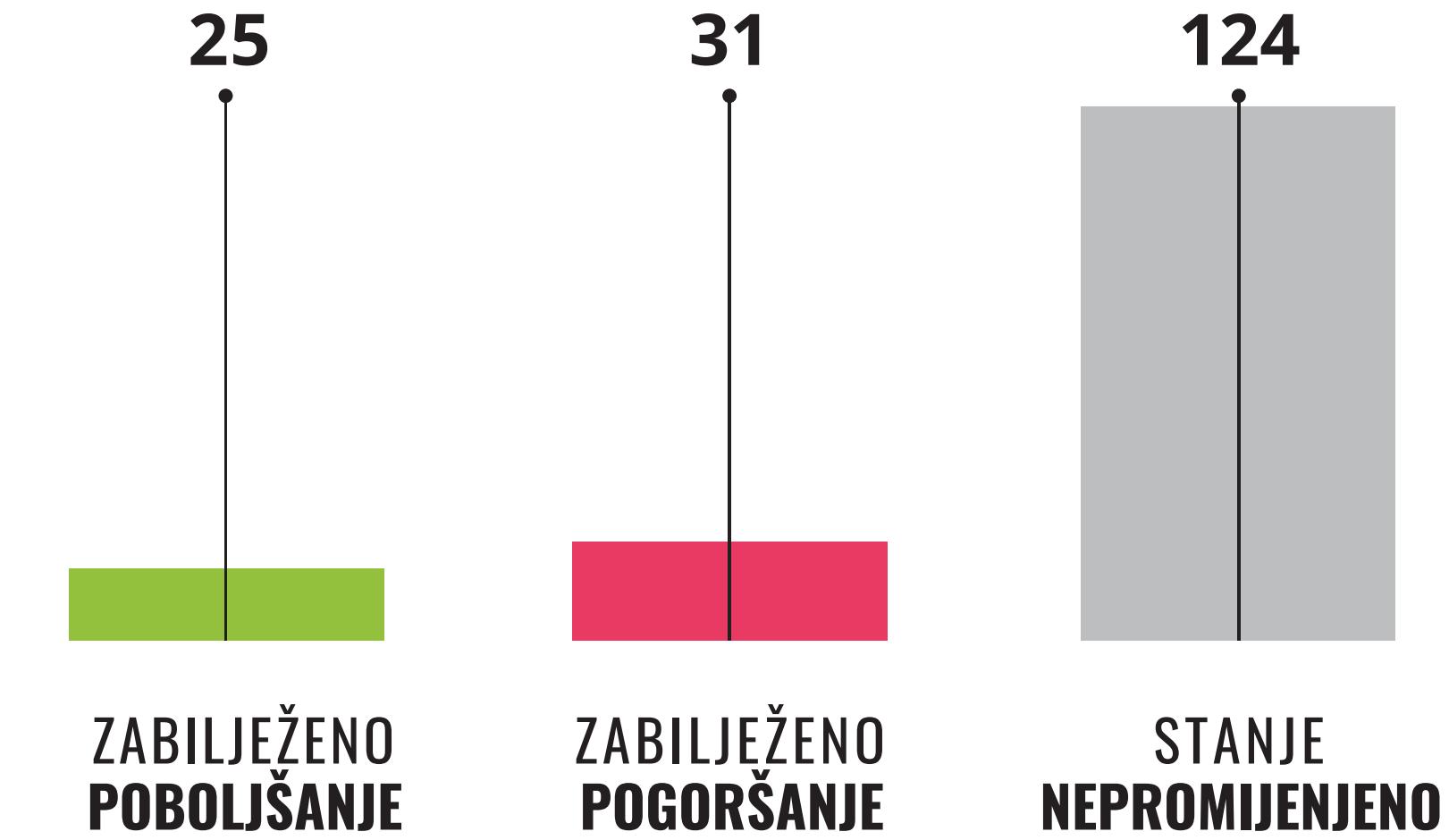
100 представља **потпуно одсуство корупције** док 0 представља **високо корумпирено** друштво

KLJUČNI NALAZI

- Pandemija COVID-19, klimatske promjene i rast bezbjednosnih prijetnji širom svijeta podstiču novi talas neizvjesnosti. U nestabilnom svijetu, zemlje koje ne rješavaju probleme korupcije doprinose padu demokratskih standarda i jačanju autoritarnih tendencija.
- Ovogodišnje istraživanje CPI pokazuje da u većini zemalja Indeks percepcije stagnira, dok se broj zemalja sa lošijim rezultatima povećava. Ovo povlači posljedice po globalni mir, koji je ugrožen zahvaljujući, između ostalog, i sve većoj prisutnosti korupcije.
- Korupcija pogoduje stvaranju sukoba i taj odnos je prijetnja trajnom miru, dok politička nestabilnost, povećan pritisak i slab nadzor nad javnim resursima otvaraju prostor za zloupotrebe, a što potvrđuje i činjenica da većina zemalja na dnu indeksa trenutno svjedoči ili su u bliskoj prošlosti doživljavali neku vrstu oružanog sukoba.
- Korupcija je takođe prijetnja globalnoj bezbjednosti, a zemlje sa visokim CPI igraju ulogu u tome. Prihvatajući prljavi novac iz inostranstva, decenijama su pomagali kleptokratama da uvećaju svoje bogatstvo, moć i geopolitičke ambicije.

PROMJENE CPI OCJENA, 2012-2022

Broj država za koje svi korišteni izvori potvrđuju poboljšanje ili pogoršanje rezultata, u periodu od 2012. do 2021. za svih 180 država i teritorija svijeta.

GLOBALNI REZULTATI

PROSJEĆAN REZULTAT CPI U SVIJETU

43 / 100

2/3 OF ZEMLJE IMAJU REZULTAT NIŽI OD

50 / 100

ZEMLJE SA NAJVIŠIM CPI U SVIJETU

90	Danska
87	Finska
87	Novi Zeland
84	Norveška
83	Singapur
83	Švedska
82	Švicarska
80	Nizozemska

ZEMLJE SA NAJNIŽIM CPI U SVIJETU

19	Čad
19	Komori
19	Nikaragva
19	Turkmenistan
17	Burundi
17	Ekvatorijalna Gvineja
17	Haiti
17	Sjeverna Koreja
17	Libija
16	Jemen
14	Venecuela
13	Južni Sudan
13	Sirija
12	Somalija

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE 2022

#cpi2022

www.ti-bih.org

BIH

REZULTAT: 34/100
POZICIJA: 110/180

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE

2022

#cpi2022

www.ti-bih.org
www.transparency.org

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Bosna i Hercegovina

BOSNA I HERCEGOVINA

Pozicija

110/180

Rezultat

34/100

#cpi2022

CPI U BOSNI I HERCEGOVINI

- Bosna i Hercegovina (34) ima **najnižu ocjenu u regiji** Zapadnog Balkana i značajno je u padu po stepenu percepcije korupcije, izgubivši **osam CPI bodova od 2013.**
- Sve izraženije **političke podjele po etničkim linijama** i dalje ometaju demokratske institucije neophodne za upravljanje državom i borbu protiv korupcije.

- Te tendencije su najbolje ilustrovane situacijom u Tužilaštvu BiH gdje postoje ozbiljne sumnje u vezi s sposobnost ovog tijela da **privede počinitelje korupcije pred lice pravde** – nakon niza ostavki, Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće imenovalo je novog glavnog tužioca u **postupku koji je kompromitovan** i za koji se sumnja da je pun manjkavosti, tokom kog su tri od četiri prvobitna kandidata ili odustala ili su eliminisana iz dalje procedure.
- Dodatni razlog za zabrinutost se veže za izjave i djelovanje najviših zvaničnika Republike Srpske, naročito Milorada Dodika, i njegovom nedavnom spominjanju **zakona za kriminalizaciju klevete** koji bi se mogao koristiti za ušutklvanje nezavisnih kritičara.
- Niz korupcijskih afera, ostavke i krajnje manjkava procedura imenovanja novog glavnog tužitelja ukaljali su integritet pravosuđa u BiH.

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE

2022

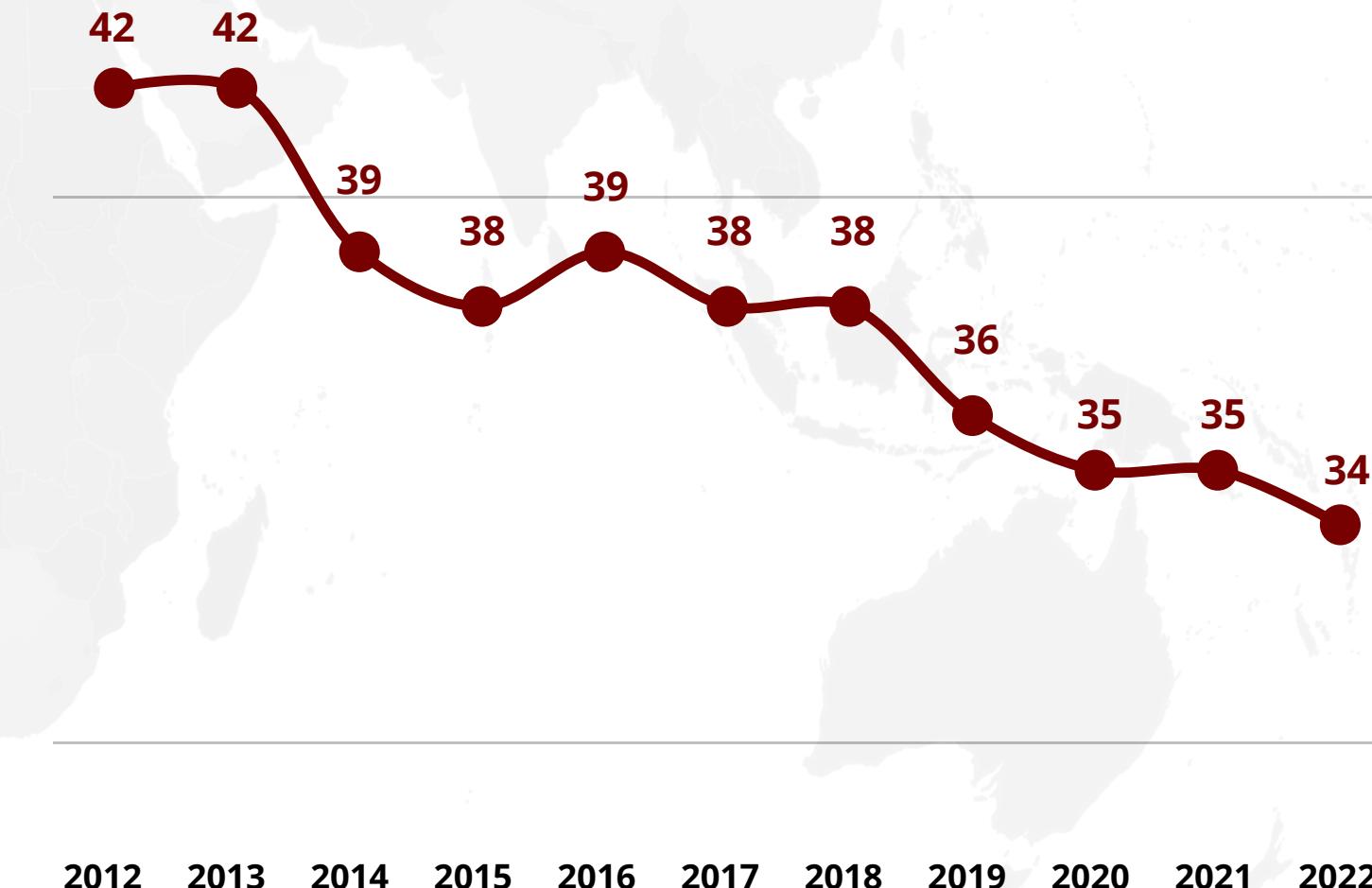
#cpi2022

www.ti-bih.org
www.transparency.org

BOSNA I HERCEGOVINA

Trend od 2012

#cpi2022

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE

2022

#cpi2022

www.ti-bih.org
www.transparency.org

CPI REZULTAT REGIJE U 2022

34	Bosna i Hercegovina
36	Albanija
36	Srbija
40	S. Makedonija
41	Kosovo*
45	Crna Gora
50	Hrvatska
56	Slovenija

#cpi2022

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE

2022

#cpi2022

www.ti-bih.org
www.transparency.org

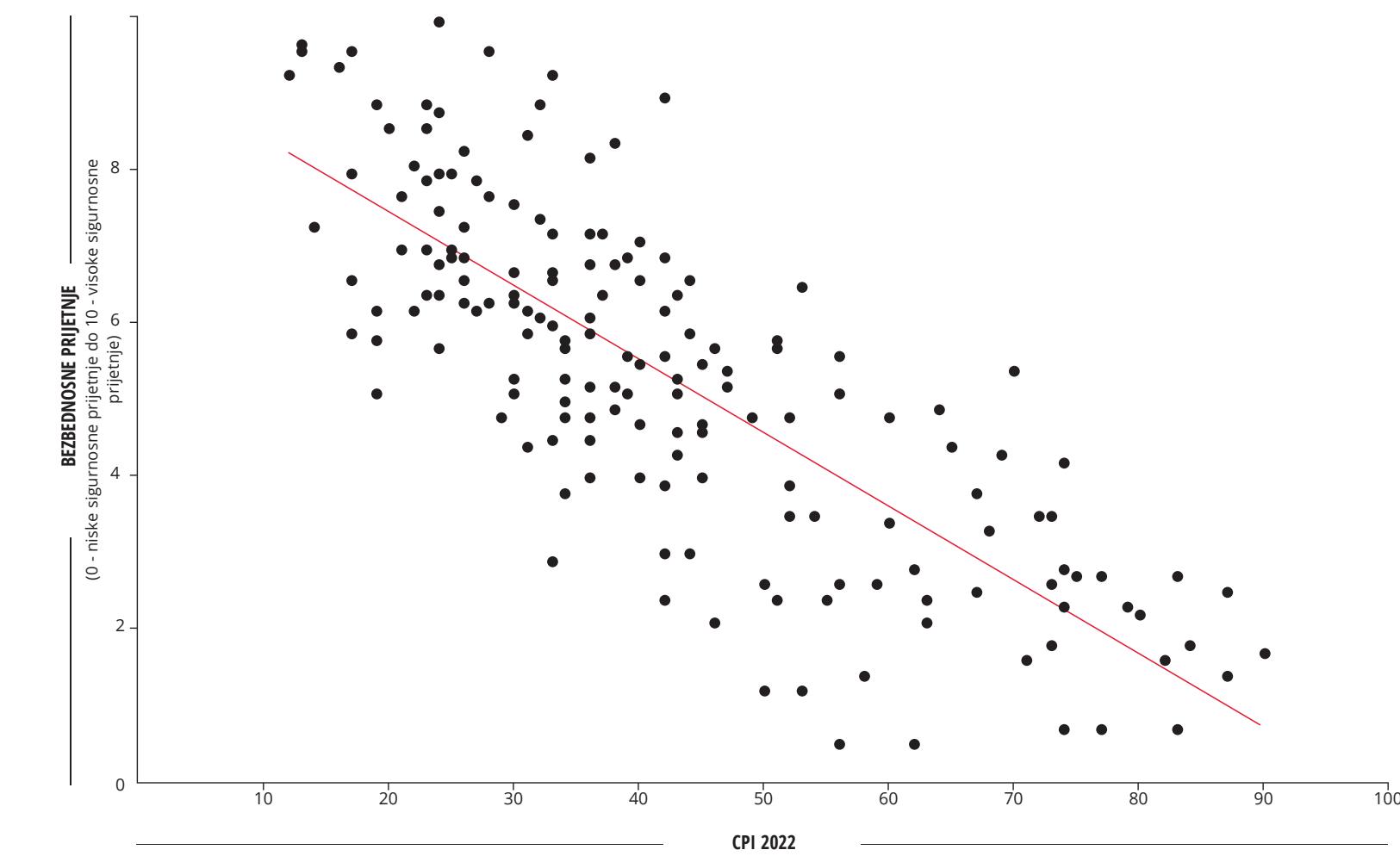
PROMJENA CPI U ODNOSU NA 2012.

-8	Bosna i Hercegovina
-5	Slovenija
-3	Srbija
-3	S. Makedonija
+3	Albanija
+4	Crna Gora
+4	Hrvatska
+7	Kosovo*

#cpi2022

KORUPCIJA, KONFLIKTI I SIGURNOST

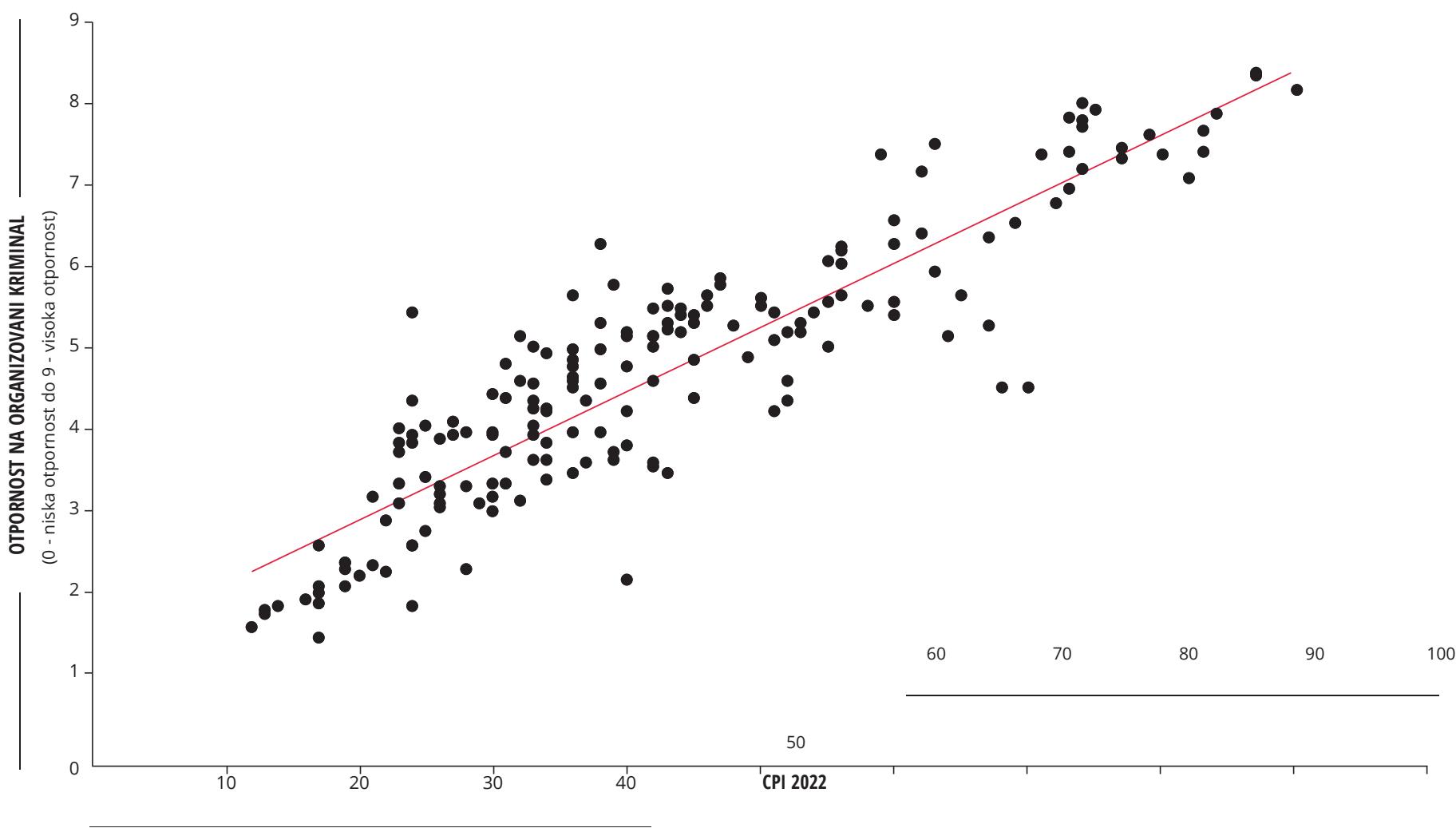
- Korupcija je **temeljna prijetnja miru** i sigurnosti, te predstavlja ne samo posljedicu, već i uzrok sukoba, raspirujući ga na nekoliko načina. Korupcija stvara nove i potpiruje postojeće izvore nepovjerenja, potkopava povjerenje u institucije i narušava njihov legitimitet.
- Ona takođe omogućava političkim elitama vršenje uticaja na polju stvaranja nestabilnosti i nepovjerenja u vladine institucije, što je postalo **čest oblik vanjskopolitičkog oružja** i način kako korupcija ima uticaj u potkopavanju demokratije širom svijeta.
- **Zloupotreba javnih resursa** u korist interesa pojedinih grupa stvara nezadovoljstvo javnosti, što dugoročno dovodi do nesigurnosti, naročito ako se ta praksa dešava uporedno sa raspodjelom političke i ekonomске moći **duž etničkih ili drugih linija** koje razdvajaju društvo.
- Korupcija, zajedno sa ovakvim oblicima diskriminacije **povećava rizik** od izbjivanja nasilja i takve konflikte je teško kontrolisati i suzbiti.
- Korupcija **slabi sposobnost države** da zaštiti svoje građane, a zloupotreba javnih sredstava umanjuje sposobnost institucija da osigura najosnovniji stepen sigurnosti. Institucije čija je sposobnost za provođenje zakona oslabljena **umanjuju kapacitet države** za sprečavanje nasilja, ukloni prijetnje i bori se protiv terorizma.

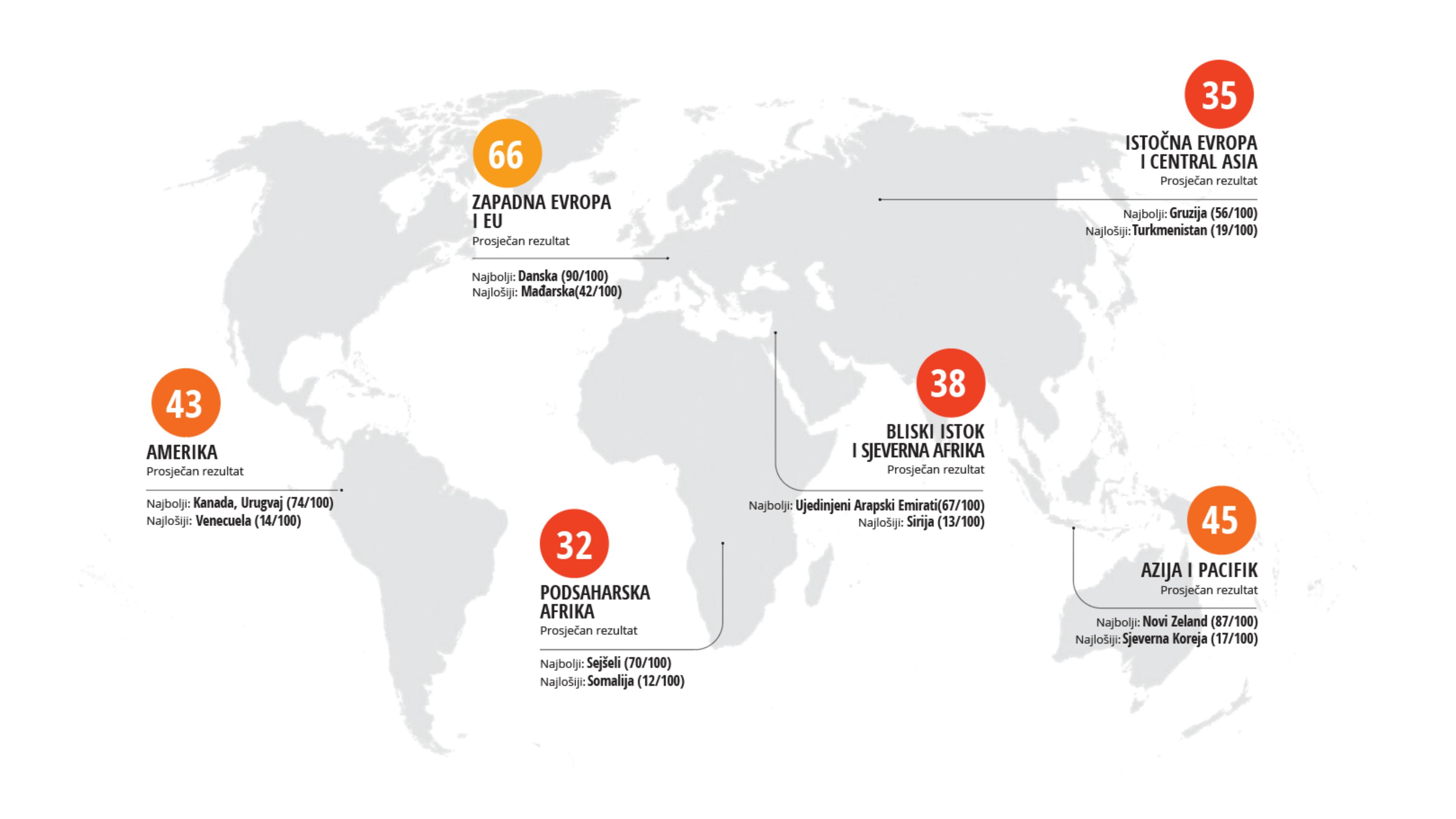
Izvor: "Transparency International's Corruption Perceptions Index 2022" i "Fund for Peace Fragile States Index".

KORUPCIJA I OTPORNOST NA ORGANIZOVANI KRIMINAL

- Zemlje s visokim CPI rezultatima **otpornije** su na prijetnje koje predstavlja **organizovani kriminal**.
- Zemlje s visokim CPI rezultatima **otpornije** su na prijetnje koje predstavlja **organizovani kriminal**.
- Korupcija podstiče nekažnjivost i podriva legitimitet države. Utičući na rad agencija za provođenje zakona, sudova i zatvorskog sistema, **korupcija slabi vladavinu prava** i osnovni princip jednakosti pred zakonom.
- Zločincima često na ruku idu **saučesništvo korumpiranih javnih službenika**, policajaca, tužilaca i sudija, što im omogućava da rade nekažnjeno.
- Tamo gdje je nivo korupcije visok, novac i utjecaj mogu odlučiti koji slučajevi će biti prioritetni ili odbačeni, ko će biti kažnen i ko će se oslobođiti, direktno **utičući na rad** a samim tim i integritet pravosuđa.

Izvori: "Transparency International's Corruption Perceptions Index 2022" i "Global Initiative against Transnational Organized Crime"

REZULTATI PO REGIJAMA

- Zemlje **Zapadnog Balkana posebno su osjetljive** na pojavu organizovanog kriminala. Institucije zemalja ove regije su **oslabljene, nedovoljno osposobljene ili čak spriječene** u nastojanju da riješe ove rizike, a čest je slučaj da nadležne institucije još uvijek nemaju adekvatan zakonski okvir niti dovoljan stepen nezavisnosti za djelovanje na tom polju.
- Zemlje u regiji sa **najboljim rezultatima** po Indeksu, koja obuhvata **Zapadnu Evropu i EU**, više od decenije stagniraju ili su u posljednjih pet godina u stalnom padu kada je percepcija korupcije u pitanju. Neprimjeren uticaj na donosioce odluka, loše provođenje mjera zaštite integriteta i prijetnje vladavini prava i dalje **potkopavaju učinkovitost** vlada u ovom regionu.
- Zemlje sa **niskim indeksom** još uvijek ne mogu ostvariti značajan napredak. U mnogim dijelovima **Amerike, Istočne Evrope i Centralne Azije**, te Podsaharske Afrike napadi na građanski prostor i osnovne slobode su sve učestalije, a usred višestrukih kriza sve su češći pritisci koji su prijetnja sigurnosti i stabilnosti, demokratiji i ljudskim pravima. Takođe, u dijelovima **Azijsko-pacifičke regije**, rast autoritarizma ograničava građanski aktivizam i ugrožava sposobnost i spremnost civilnog društva u vršenju nadzora.
- Na **Bliskom Istoku i u Sjevernoj Africi** gdje je nejednaka politička i ekomska moć duboko isprepletena sa sukobima, korupcija potkopava demokratske procese, izaziva sveprisutne građanske nemire i prijeti regionalnoj sigurnosti i stabilnosti.

90	Danska	70	Sejšeli	55	Dominika	45	Crna Gora
87	Finska	69	Sjedinjene Američke Države	55	Poljska	45	Sveti Toma i Princi
87	Novi Zeland	68	Butan	55	Sveta Lucija	44	Bahrein
84	Norveška	68	Tajvan	54	Kosta Rika	44	Jamajka
83	Singapur	67	Čile	53	Fidži	44	Oman
83	Švedska	67	Ujedinjeni Arapski Emirati	53	Slovačka	43	Benin
82	Švicarska	65	Barbados	52	Kipar	43	Bugarska
80	Nizozemska	64	Bahami	52	Grčka	43	Gana
79	Njemačka	63	Izrael	52	Grenada	43	Senegal
77	Irska	63	Južna Koreja	51	Malta	43	Južna Afrika
77	Luksemburg	62	Litvanija	51	Ruanda	42	Burkina Faso
76	Hong Kong	62	Portugal	51	Saudska Arabija	42	Mađarska
75	Australija	60	Bocvana	50	Hrvatska	42	Kuvajt
74	Kanada	60	Zelenortska Ostrva	50	Mauricijus	42	Solomonova Ostrva
74	Estonija	60	Sveti Vincent I Grenadini	49	Namibija	42	Istočni Timor
74	Island	60	Španija	48	Vanuatu	42	Trinidad I Tobago
74	Urugvaj	59	Latvija	47	Jordan	42	Vijetnam
73	Belgija	58	Katar	47	Malezija	41	Kosovo*
73	Japan	56	Češka	46	Jermenija	40	Gvajana
73	Ujedinjeno Kraljevstvo	56	Gruzija	46	Rumunija	40	Indija
72	Francuska	56	Italija	45	Kina	40	Maldivi
71	Austrija	56	Slovenija	45	Kuba	40	Sjeverna Makedonija

40	Surinam	34	Indonezija	30	Togo	23	Honduras
40	Tunis	34	Malavi	29	Gabon	23	Irak
39	Bjelorusija	34	Nepal	28	Mali	23	Myanmar
39	Kolumbija	34	Sirea Leone	28	Paragvaj	23	Zimbabve
39	Moldavija	33	Alžir	28	Rusija	22	Eritreja
38	Argentina	33	Angola	27	Kirgistan	22	Sudan
38	Brazil	33	El Salvador	27	Pakistan	21	Kongo
38	Etiopija	33	Mongolija	26	Kamerun	21	Gvineja Bisao
38	Maroko	33	Filipini	26	Liberija	20	Demokratska Republika Kongo
38	Tanzanija	33	Ukrajina	26	Madagaskar	19	Čad
37	Obala Slonovače	33	Zambija	26	Mozambik	19	Komori
37	Lesoto	32	Dominikanska Republika	26	Uganda	19	Nikaragva
36	Albanija	32	Kenija	25	Bangladeš	19	Turkmenistan
36	Ekvador	32	Niger	25	Gvineja	17	Burundi
36	Kazahstan	31	Bolivija	25	Iran	17	Ekvatorijalna Gvineja
36	Panama	31	Laos	24	Afganistan	17	Haiti
36	Peru	31	Meksiko	24	Kambodža	17	Sjeverna Koreja
36	Srbija	31	Uzbekistan	24	Centralnoafrička Republika	17	Libija
36	Šri Lanka	30	Džibuti	24	Gvatemala	16	Jemen
36	Tajland	30	Egipat	24	Liban	14	Venecuela
36	Turska	30	Esvatini	24	Nigerija	13	Južni Sudan
34	Bosna I Hercegovina	30	Mauritanija	24	Tadžikistan	13	Sirijska
34	Gambija	30	Papua Nova Gvineja	23	Azerbejdžan	12	Somalija

PREPORUKE

Borba protiv prijetnji miru i sigurnosti kao posljedica korupcije mora biti temeljni zadatak političkih lidera. Dajući prioritet transparentnosti, nadzoru i potpunom, značajnom angažmanu civilnog društva, vlade bi trebale:

1. POJAČATI MEHANIZME PROVJERE I PROMOVISATI PODJELU VLASTI

Agencije za borbu protiv korupcije i institucije zadužene za nadzor moraju raspolagati sa dovoljno resursa i nezavisnosti za obavljanje svojih dužnosti. Vlade bi trebale ojačati institucionalne kontrole za upravljanje rizikom od korupcije u obrani i sigurnosti.

3. OGRANIČITI REGULISATI LOBIRANJE PROMOVISANJEM OTVORENIH PRISTUPA DONOŠENJU ODLUKA

Javne politike i resursi treba da su podređeni pravednim i javnim procedurama. Od ključne su važnosti mјere kao što su uspostava obveznih javnih registara lobista, omogućavanje javnog nadzora lobističkih aktivnosti i provođenje strogih propisa o sukobu interesa

2. DIJELITI INFORMACIJE I PODRŽATI PRAVO NA PRISTUP ISTIM

Nužno je osigurati da javnost dobije pristup pravovremenim i smislenim informacijama, uključujući informacije o javnoj potrošnji i raspodjeli resursa. Moraju postojati stroge i jasne smjernice za uskraćivanje osjetljivih informacija, uključujući i sektor obrane.

4. BORBA PROTIV MEĐUNARODNIH OBLIKA KORUPCIJE

Zemље sa najboljim rezultatima CPI moraju se aktivnije boriti protiv rasprostranjenosti korporativne tajne, stranog podmićivanja i uticaja profesionalnih pomagača koruptivnih aktivnosti, poput bankara i advokatskih kuća. Takoђer moraju iskoristiti prednosti novih načina kooperacije kako bi osigurali da se nezakonito stečena imovina može učinkovito pratiti, istražiti, zaplijeniti i vratiti onima koji su žrtve kriminalnih i koruptivnih aktivnosti.

METODOLOGIJA

Indeks percepcije korupcije (CPI) sabira podatke iz više različitih izvora koji daju percepciju privrednika i stručnjaka iz zemlje o nivou korupcije u javnom sektoru.

Poduzimamo sljedeće korake za izračunavanje CPI:

1. Biramo izvore podataka.

Svaki izvor podataka koji se koristi za izradu CPI-a mora ispuniti sljedeće kriterije da bi se kvalifikovao kao važeći izvor:

- + Kvantificuje rizike ili percepcije korupcije u javnom sektoru
- + Zasnovan je na pouzdanom i validna metodologija
- + Dolazi od renomiranih organizacija
- + Omogućava dovoljne varijacije bodova za razlikovanje između zemalja
- + Rangira značajan broj zemalja

+ Uzima u obzir samo procjene stručnjaka iz zemlje ili poslovnih ljudi

+ Redovno se ažurira.

CPI 2022. izračunat je korištenjem 13 različitih izvora podataka iz 12 različitih institucija koje su zabilježile percepciju korupcije u posljednje dvije godine.

2. Standardizujemo izvore podataka na skali od 0-100.

Ova standardizacija se postiže oduzimanjem srednje vrijednosti svakog izvora u baznoj godini od rezultata svake zemlje, a zatim dijeljenjem sa standardnom devijacijom tog izvora u baznoj godini. Ovo oduzimanje i dijeljenje korištenjem parametara osnovne godine osigurava da su rezultati CPI uporedivi iz godine u godinu od 2012.

Nakon ove procedure, standardizovani rezultati se transformišu u CPI skalu tako što se pomnože sa vrijednošću standardne devijacije CPI u 2012. (20) i saberi sa medijalnom vrijednošću CPI u 2012. (45), tako da skup podataka odgovara skali od 0 do 100 CPI

3. Izračunavamo prosjek.

Da bi zemlja ili teritorija bila uključena u CPI, najmanje tri izvora moraju imati podatke za tu zemlju. CPI rezultat zemlje se tada izračunava kao prosjek svih standardiziranih rezultata dostupnih za tu zemlju. Rezultati se zaokružuju na cijele brojeve.

4. Navodimo stepen nesigurnosti

CPI rezultat je praćen standardnom greškom i povjerenju koje se kreće u određenom intervalu . Ovo zavisi od varijacije u izvorima podataka dostupnim za zemlju ili teritoriju.